

# TeVocht Wandelroute 018: polders Schiedam-Vlaardingen (ZH)

## Routebeschrijving met achtergrondinformatie

De wandelroute is gemaakt door Jan Rijnsburger en van achtergrondinformatie voorzien door Jos van der Heide.

Deze wandelroute voert je eerst door een stukje “nieuw” Schiedam met zijn eigen historie. In het tweede deel maak je kennis met het typisch Oudhollandse landschap achter de duinen.

Totale lengte: hoofdroute 15,7 km (zonder omleiding of afsteker). Route met de lange eerste omleiding plus de tweede afsteker: 17,9 km. Route met de korte eerste omleiding plus de tweede afsteker: 13,3 km. Onverhard: ca 80%.

Honden en broedseizoen: twee trajecten kunnen niet-toegankelijk zijn. Beide het hele jaar voor honden, dezelfde stukken voor (verschillende) broedseizoenen. Tijden en omleidingsroutes zijn in de routebeschrijving aangegeven.

De wandelroute begint bij het metrostation Schiedam Nieuwland en maakt zoveel mogelijk gebruik van het wandelknooppuntennetwerk Hof van Delfland (gele knooppunten, bordjes en stickers met rode pijlen of opschrift). In de routebeschrijving tussen haakjes: de afgelegde afstand vanaf de start. Vanaf café Vlietzicht is het nog 1,4 km lopen naar de bushalte.

Route terug naar Schiedam-Nieuwland : vanaf café Vlietzicht terug langs de oever van de Vlaardingervaart en via knp 71 (0,1 km) en knp 68 (0,4 km) naar knp 27 (0,5 km) bij het begin van de bebouwing van Vlaardingen. Daar links naar knp 13 (0,3 km) en rechts naar de voorzijde van de begraafplaats Holy (0,1 km) voor de bushalte. Totaal 1,4 km.

Neem bus 56 en 156 ri Vlaardingen-West, stap uit bij metrostation Vlaardingen-Oost. Neem hier de metro naar Schiedam-Nieuwland (metro's ri Schiedam/Rotterdam)

Horeca onderweg: in de hal van het ziekenhuis (t.o. de tramhalte), in het Pr. Beatrixpark (café Parckhoeve), in Kandelaar (café Schielicht), bij het eindpunt (café Vlietzicht).

## Nieuwland en Bijdorp.

De wandeling begint bij het metrostation Schiedam Nieuwland. Je bent hier in de Nieuwlandse Polder, een polder met een lange historie. In de prehistorie was achter de duinen van Holland een krekenslandschap ontstaan met schorren en slikken, tussen de ruggen ontstond een moerassig veengebied met veel vis en bejaagbaar gedierte. Toen al vestigden zich hier mensen op rivieroeveren en drooggevallen kreekruigen, het was er goed te leven! Maar toen een natte periode aanbrak liep de bevolkingsdichtheid sterk terug.

Vanaf de 10<sup>de</sup> eeuw n.C. werd het weer droger en werd dit gebied weer beter toegankelijk. Dat gaf de mogelijkheid om het land langzamerhand in cultuur te brengen: op kreekruigen werden wegen aangelegd, met de aanleg van kades en dijkes werd het land beter beschermd tegen de dagelijks in- en uitstromende zee en met sloten en vaarten kon het land beter worden ontwaterd waardoor landbouw mogelijk werd. Wel bleef het land ongeveer op zeeniveau en konden stormvloedern ernstig huishouden

Maar de kunst van de dijkbouw werd in de loop der tijd steeds beter, en met de introductie van de windmolen in Holland (een Spaanse uitvinding) konden de omdijkte gebieden (de “polders”) steeds beter droog gehouden worden. Vanaf de 12<sup>de</sup> eeuw was zo'n beetje het hele gebied zo tegen het water beschermd. Daarmee was wel een groot aantal kleine polders ontstaan, waaronder Nieuwlandse Polder. Oorspronkelijk waren deze allemaal zelfstandig verantwoordelijk voor het waterbeheer, maar na twee desastreuze stormvloedern in de 13<sup>de</sup> eeuw bracht graaf Floris V van Holland deze hier samen in de twee hoogheemraadschappen Delfland en Schieland.

Dat droogmalen had ook een nadeel: de bodem daalde steeds meer. Holland is grotendeels een veen-weidegebied met een sponzige bodem; als je het water uit zo'n bodem pompt zakt de "spons" onder zijn eigen gewicht verder in. Bij de onvoldoende natuurlijke waterafvoer naar zee moest het water dus steeds verder omhoog worden gepompt: de polders lagen steeds dieper ten opzichte van de afvoerkanalen en er waren steeds meer windmolens nodig. Dit proces gaat nog steeds door: inmiddels zijn de buitendijken (langs de kust en de grote rivieren) wel op Deltahoogte gebracht, maar daarbinnen hebben de polderdijken en -kaden steeds verzorging en versterking nodig!

Bij de vorming van de gemeenten in Nederland (in de Napoleontische tijd) werd de Nieuwlandse Polder deel van de gemeente Kethel en Spaland. De Hoekse Lijn, die als spoorlijn werd aangelegd rond 1890, kreeg in de polder een halteplaats bij de kruising met de weg van Kethel naar Schiedam, de halte Nieuwland. Bij deze halte werd in de 20er jaren van de 20<sup>ste</sup> eeuw een "bij-dorp" bij Kethel gebouwd. Nadat in 1941 de gemeente Kethel en Spaland in de gemeente Schiedam was opgegaan bleef die historie bewaard in de wijknaam: Bijdorp. Sindsdien is de buurtschap omsloten geraakt door de spoorlijn, een snelweg en diverse stadse uitbreidingen; in Bijdorp zijn nog wel diverse sporen uit het verleden bewaard gebleven.

In de periode 2017-2019 is de Hoekse lijn omgebouwd van spoorlijn tot metrolijn; sinds het gereedkomen daarvan behoort de Hoekse lijn tot het metronetwerk van Rotterdam.

*Ga vanaf het metrostation naar de tramhalte en sla daar rechtsaf de Schiedamseweg in (km 0,2). Door het tunneltje onder de snelweg, vlak daarna begint aan je linkerhand de Poldervaart (km 0,5).*

### **De Poldervaart, het Beatrixpark en Windas**

Na het passeren van de snelweg wandel je over het graspad op de oever van de Poldervaart met aan je rechterhand het Beatrixpark.

Het Beatrixpark is een stadspark van formaat. Dit park is aangelegd in de 50-er jaren van de vorige eeuw ter compensatie van het verdwijnen van het Sterrebos aan de Nieuwe Maas bij het graven van de Wilhelminahaven daar. Inmiddels is het een groene long in het stedelijk gebied; na de recente restauratie is het een bijzonder recreatiegebied met bosschages, vijvers, een heemtuin, speelweiden, sportvelden en een restaurant (dat je vanaf de Poldervaart ter hoogte van de driesprong van de fietspadenrechts achter de vijver ziet).

De Poldervaart is een vrijwel kaarsrechte afgedamde vaart van zo'n 7 km tussen de DFeltse Schie bij Kandelaar en de Nieuwe Maas halverwege Schiedam en Vlaardingen (we lopen daar zo'n 4 km van). Deze vaart is aangelegd in de 13<sup>de</sup> eeuw ten behoeve van de afwatering van de vijf oostelijke ambachten van Delfland. Tot in de 16<sup>de</sup> eeuw had elk ambacht zijn eigen sluis (de naam Vijfsluizen herinnert daar nog aan!), toen enkele daarvan aan vernieuwing toe waren hebben ze gezamenlijk (volgens het poldermodel!) één nieuwe gebouwd.

Op de oever kom je langs de overblijfselen van de West-Abtsmolen, een poldermolen oorspronkelijk uit 1280 om de naastgelegen West-Abtspolder droog te malen. In 1924 is deze door een dieselmol vervangen en gedeeltelijk gesloopt; de overgebleven stomp dient nu als woonhuis. De naam van de polder en de molen herinneren er aan dat in de Middeleeuwen het in cultuur brengen van Nederland grotendeels het werk was van abdijen en kloosters (zoals hier) en de adel.

Even verderop kom je bij de kruising van de Poldervaart met de Kethelvaart links (de Poldervaart gaat achter de dam rechtdoor). De wandeling gaat over de dam en dan rechts door de buurtschap Windas. Een windas is een onderdeel van een overtoom, een installatie om (kleine ) schepen over een dijk te halen. Omdat de Kethelvaart lager lag dan de Poldervaart moesten schepen uit Kethel omhoog worden gehaald; in 1651 werd hier bij de aanleg van die zijvaart zo'n overhaal aangelegd (goedkoper en eenvoudiger dan een sluis).

*Ga kort na het tunneltje schuin links het graspad op de rechteroever van de Poldervaart op (km 0,5). (even verderop zie je ter hoogte van de driesprong van fietspaden (km 0,9) rechts in de verte achter de vijver café-restaurant Parckhoeve). Blijf het graspad langs de Poldervaart volgen. Even verderop passeer je de molenstomp van de Abtsmolen (km 1,1). Je steekt hier de uitloop van het gemaal over. Steeds rechtdoor, vanaf lantaarnpaal 91 bij de volgende brug (km 1,3) zie je de routeaanduidingen van het Hof van Delfland-wandelnetwerk. Volg deze rechtdoor naar de viersprong van waterwegen (km 1,7): links de Kethelvaart, rechtdoor achter de dam het vervolg van de Poldervaart. Volg de HvD-routepijlen rond het waterkruispunt tot net over de dam naar knp 64 (km 1,9).*

Je wandelt verder door Windas op de westoever van de Poldervaart over de dijk die de naastgelegen Hargpolder tegen overstroming moet beschermen. Links zie je de contouren van Sveaparken, een Schiedamse wijk gebouwd in de 90-er jaren van de vorige eeuw, geheel in Scandinavische stijl. Dan maak je even een slingertje over de oostoever om onder de spoorbaan door te gaan en wandelt verder langs de Poldervaart. De polders liggen hier zo'n 3 m onder NAP, het gevolg van bemaling, afgraving en oxidatie van het veen in de loop der eeuwen.

De gevolgen van de bodemdaling zijn niet altijd goed voorzien: in 1903 bleken de dijken langs de Poldervaart zó slecht zijn te onderhouden dat ze doorbraken en de polders van hier tot voorbij Kethel blank kwamen te staan (en viel de Delftse Schie droog tot voorbij Delft). Maar van dat hoogteverschil kun je ook gebruik maken: in 1574 werden ten behoeve van het Leidens Ontzet in de Tachtigjarige oorlog deze dijken bewust doorgestoken, waardoor een groot deel van Zuid-Holland onder water kwam te staan en de opmars van de Spaanse troepen ernstig werd gehinderd.

De Poldervaart mondde net ten zuiden van Kandelaar uit in de Delftse Schie. "Mondde": in 1965 verviel de boezemfunctie van de Poldervaart. Op diverse plekken werden daarna dammen in de vaart aangebracht ten behoeve van infrastructuur en werd de monding gedempt. Wel is de oorspronkelijke sluis nog te zien en zijn daar oude onderdelen gebruikt voor een monument ter herinnering aan de vroegere belangrijke betekenis van Poldervaart; plaquettes houden de herinnering aan beide dijkdoorbraken levend.

*Ga vanaf knp 64 rechtsaf naar knp 14 (km 2,1) achter Windas op de linkeroever van de Poldervaart. Rechtdoor naar knp 33 (km 2,9) aan de andere zijde van het spoor, eerst een klein slingertje over de rechteroever. Rechtdoor naar knp 84 (vlakbij) en knp 74 (km 4,3) aan de Delftse Schie.*

## **De Delftse Schie en Kandelaar**

Dan wandel je langs de Delftse Schie naar de buurtschap Kandelaar. De Delftse Schie is ontstaan uit de Delf, destijds een moerassig zijstroompje van de Schie tussen Delft en Overschie. In de late Middeleeuwen werd de Delf een belangrijke vaarweg voor Delft naar zee. Om de tolheffing door Schiedam te omzeilen werd in 1343 vanaf Overschie een kanaal naar Rotterdam gegraven, de Rotterdamse Schie. En in 1389 mocht Delft van de graaf van Holland een eigen haven aan de Merwede openen en die rechtstreeks verbinden met Delft. De Delf werd daartoe verbreed en kreeg de naam Delftse Schie; in het verlengde werd de Delfshavense Schie van Overschie naar de Merwede aangelegd met aan de uitmonding Delfshaven. Sinds 1893 vormt de Delftse Schie samen met de noordelijk gelegen Vliet het Rijn-Schiekanaal, een belangrijke vaarverbinding tussen Rotterdam en Leiden (en verder).

De naam Kandelaar verwijst naar de herberg De Candelaer, die hier vanaf de 17<sup>de</sup> eeuw stond. Bij de herberg was een overzetveer en stond een vuurbaken voor de scheepvaart. Deze "kandelaar" bestond uit een baken zo hoog als een huis, bestaande uit steen en gietijzer, in de vorm van een kandelaar; in een gevelsteen op een boerderij kun je zien hou dat er uit heeft gezien!

*Ga bij knp 74 linksaf over de oever, en door het steegje naar de Kandelaarweg (km 4,6).*

*Op de hoek van de Kandelaarweg moet je kiezen hoe verder. De hoofdroute gaat verderop over het Natuurpad Noord-Kethelpolder. Dit pad is niet toegankelijk in het broedseizoen (1 mrt- 1 juli) of met een hond. Ga hier rechtsaf voor de hoofdroute en een langere omleiding (t.o.v. de hoofdroute 3,5 km extra); linksaf voor een kortere omleiding (t.o.v. de hoofdroute 1,1 km korter). Kies je voor de korte omleiding: ga linksaf en via knp 89 (0,2 km) naar knp 36 (1,5 km). Daar even naar rechts richting knp 19, maar na ca 100 m op de driesprong links, het Jaap Pijnackerpad op. Je bent vanaf hier weer op de hoofdroute. Je mist wel café Schielicht, vanaf het keuzepunt ca 300 m rechts.*

## **Midden-Delfland.**

Na Kandelaar wandel je de weidse velden van Midden-Delfland in. Vanaf de kade van de Delftse Schie heb je naar het westen een fraai uitzicht over “het Groene Hart van zuidwest Zuid-Holland

Midden-Delfland vormt een deel van Delfland, het veen-weidegebied rond Delft. De ontginning van dit gebied werd in de Middeleeuwen uitgevoerd door de graaf van Holland vanuit zijn burcht in Delft, het Prinsenhof. Hij verdeelde zijn gebied in twee delen, het Westland en het Oostland; de grens werd zo'n beetje gevormd door de Tanthofkade en de Delf. Met de bevolkingsgroei in de loop der eeuwen vormde het Midden-Delfland langzamerhand een eigen bestuurlijke eenheid.

Het landschap is duidelijk gevormd door de wijze waarop dat in-cultuur-brengen gebeurde: je ziet de oorspronkelijke kreekkruggen nog als lichte glooiingen, oude wegen lopen slingerend door het landschap omdat ze zoveel mogelijk de drooggevallen kreekkruggen volgden. En het is een drassig veen-weidegebied met vele rechte ontwateringsloten, polderkades, turfplassen en boezemwateren.

Door de verstedelijking en andere groei in de loop der eeuwen is van het oorspronkelijke landschap van Delfland nog maar weinig over: Midden-Delfland is een van de weinige gebieden waarin dat oude landschap nog goed zichtbaar is.

*Bij de Kandelaarbrug moet je weer kiezen. Ga hier voor de hoofdroute linksaf door het hek over het natuurpad Noord-Kethelpolder naar de spoorbaan en voor de langere omleiding rechtdoor langs de Schie naar Hvd- knp 67 (km 6,5). Daar via knp 21 (km 7,8) – knp 33 (km 8,6) naar knp 19 (km 9,2). Dan richting knp 36 een stuk langs de spoorbaan. Waar het fietspad met een haakse bocht van de spoorbaan afbuigt (km 10,6) zie je links de uitgang van het natuurpad; je bent weer op de hoofdroute.*

## **De Noord-Kethelpolder en de Holierhoeksepolder**

Over het Natuurpad Noord-Kethelpolder wandel je dwars door de weilanden. Was je ooit dichterbij zoveel weidevogels en ander gevederte? Ter compensatie van de aanleg van de snelweg A4, die dwars door dit gebied loopt, is het hele gebied tussen Delft en Schiedam in 2010-2015 stevig aangepakt en voorzien van nieuwe natuur, nieuwe recreatiemogelijkheden en diverse andere voorzieningen; de resultaten zijn duidelijk zichtbaar!

*Even na de spoorbaan verlaat je het natuurpad door een hek. Rechtdoor op het fietspad. Even verderop kruis je de Groeneweg (km 6,2); ook hier rechtdoor op het fietspad.*

Onderweg kruis je de Groeneweg. Dit is de middeleeuwse ontsluitingsweg, waar vanaf de ontginning van het land plaatsvond. Kenmerkend: de ontwateringsloten en landbouwkavels staan haaks op de weg, de hoofdontwatering loopt er parallel aan. (Onze route loopt er vlak langs over het fietspad, en de Groeneweg is wel erg smal. Maar er zijn wel een paar verbindingsdammetjes!)

*Op een gegeven moment (op km 7,3) kun je voor een klein stukje onverhard kiezen door schuin links het graspad achter het riet in te gaan. Weer op het fietspad even links en op de*

*driesprong van de fietspaden rechts het Adam Pijnackerpad op (km 7,5) (Let op: het straatnaambord staat gemakkelijk verdraaid!).*

Kort nadat je de hoek om bent (bij de afslag Adam Pijnackerpad) ga je de “nieuwe natuur” in. Over het graspad loop je tussen het riet langs krekens en plassen; eenden alom. Oud-Holland op zijn best!

Op een gegeven moment kruis je een fietspad (het Octave de Coninckpad, een Belgische schilder die veel in Schiedam werkte) en de Harreweg (de scheiding tussen de Noord-Kethelpolder en de Holierhoeksepolder). Het fietspad ligt op een tamelijk brede onderbaan: het overblijfsel van een poging in de 50-jaren van de vorige eeuw om een nieuwe weg tussen Den Haag en Rotterdam aan te leggen. Maar toen grote hoeveelheden van het zand dat daarvoor werd gebruikt snel in de slappe ondergrond verdween (en er zuidelijker een stormramp gebeurde!) is die poging gestaakt; wel zijn er een paar stukken van dit tracé aangelegd (de Pr Beatrixlaan in Rijswijk en Delft en de Churchillweg in Schiedam – en het De Coninck-fietspad!). Je doorkruist (onverhard) een fraai stuk “nieuwe natuur”.

Uiteindelijk kom je op de Woudweg, ook zo’n typische oude Delflandse weg (smal, slingerend, met knotwilgen). Vlak daarna zie je aan de rechterkant de 17<sup>de</sup> eeuwse Hoeve Vrijlust, die staat op een terp. Zo’n gebouw op een terp betekent dat hier al lang geboerd wordt. Tot in de 13<sup>de</sup> eeuw behoorden overstromingen door stormvloed en hier tot de dagelijkse risico’s, zodat je op een terp in ieder geval droge voeten hield. Na de aanleg van de Delflandse Hoge Zeedijk in het begin van de 13<sup>de</sup> eeuw was dat niet meer nodig.

*Na ca 50 m op het Adam Pijnackerpad ga je schuin naar links het graspad op (km 7,6). Dit over ca 2,4 km steeds ongeveer rechtdoor blijven volgen: onderweg kruis je diverse wandelpaden, het Octave de Coninckpad en de Harreweg (km 8,2). Het pad eindigt op de Woudweg (km 8,9). Daar links, en na 250 m rechtsaf langs de boerderij van de familie Rodenburg het Holierhoekse Boerenpad op (km 9,2).*

Op het Holierhoekse Boerenpad ga je tussen de koeien door (en als het nat is - door de mud!) en zie je van nabij wat het boerenleven ook inhoudt. Halverwege steek je de Zweth over: een toponiem voor een grenswater (inmiddels heeft het land hier aan beide zijden eenzelfde eigenaar, maar de naam van het water overleefde).

*Dit Boerenpad is niet toegankelijk in het broedseizoen van ½ mrt-1/2 juni; honden mogen ook daarbuiten niet mee. Ga dan op de Woudweg rechtdoor en pik de hoofdroute na 200 m weer op vlak voor het viaduct over de A4. Een afsteker van ca 2,1 km; je mist wel het Eco-aquaduct.*

Na een stukje Oostveenseweg (ook zo’n mooie Delflandse weg!) steek je de A4 over. Een rijksweg met een lange historie van aanleg. In 1957 stond deze snelweg al in het Rijkswegenplan, in 1968 werd begonnen met de aanleg van het traject Delft-Kethelplein. Maar vanaf 1973 groeide de weerstand tegen het project: bezwaren vanwege de milieu-effecten (luchtkwaliteit, geluid, natuurverstoring en andere emissies) en de landschappelijke verstoring vertraagden de voortgang zeer. Maar dat leidde niet tot afstel: in 2013 werd met de definitieve uitvoering begonnen, eind 2015 werd dit stuk opengesteld. Wel een aanlegtraject van 58 jaar! Inmiddels heb je veel kunnen zien van de compensatiemaatregelen waarmee de landschappelijke en milieueffecten van de aanleg voor de directe omgeving zijn “afgekocht”!

Één van deze maatregelen is de verlaagde aanleg van de weg (die oorspronkelijk op een dijklichaam zou komen te liggen!). En even later gebruik je een andere maatregel om de A4 weer over te steken: het Eco-Aquaduct. Met dit aquaduct wordt beoogd van Midden-Delfland weer en aaneengesloten natuur- en recreatiegebied te maken. Het is een ecopassage voor dieren die deel uitmaakt van de Ecopassage tussen de natuurgebieden Ackerdijkse Plassen in het oosten en de Vlietlanden in het westen. Het aquaduct compenseert het doorsnijden van de oost-west-aansluiting van de Slinksloot en de Zweth, twee belangrijke oost-west waterverbindingen.

*Ga op de Oostveenseweg (km 10,0) links. Met het viaduct over de A4 en direct daarna (km 10,4) links het graspad op langs de snelweg. Na het aquaduct kom je via het fietspad weer op de Woudweg (km 11,5); met de omleiding kom je hier weer op de hoofdroute. Over het viaduct naar HvD-knooppunt 45 (km 11,8).*

Vervolgens wandel je verder door het oud-hollandse landschap van de Holierhoekse polder naar de oever van de Vlaardingervaart. "Holierhoek": de naam verwijst naar de burcht Holy van de graaf van Holland die in deze omgeving stond. Dit was tot in de 12<sup>de</sup> eeuw zijn belangrijkste burcht: na een zware stormvloed verdeelde hij zijn woonplaats over Den Haag (het latere Binnenhof), Delft (het latere Prinsenhof) en Dordrecht.

*Ga van knp 45 via knp 47 (km 13,3) en knp 46 (km 14,2) naar knp 68 (km 15,2) op de oever van de Vlaardingervaart.*

### **De Vlaardingervaart en Vlietzicht**

Vanuit de lagergelegen Holierhoeksepolder klim je uiteindelijk op naar de oever van de Vlaardingervaart. Het hoogteverschil maakt goed zichtbaar hoe stevig het land is ingeklonken: de vaart ligt ongeveer op NAP-niveau!. Aan de slingerende loop van de vaart hier herken je de oorsprong als kreek.

De Vlaardingervaart was een belangrijke verbindingroute tussen Delft ten de zee: van oudsher was de vaart onderdeel van de trekschuitverbinding tussen Delft en Vlaardingen/Maassluis, tot in de 50-er jaren was er een veerbootverbinding tussen deze plaatsen. Op de plaats waar nu café Vlietzicht ligt was toen een herberg en wisselplaats voor de trekpaarden; inmiddels is het een aantrekkelijke plek voor recreatieve doeleinden!

Aan de overzijde zie je de bossen van de Broekpolder: ooit een polder, in de 70-er jaren van de vorige eeuw bedoeld als bouwterrein voor een nieuwe wijk van Vlaardingen. Maar het gebied was enige jaren eerder gebruikt als stortgebied voor overtollig slib uit de Rotterdamse haven. En dat bleek zó ernstig vervuild te zijn dat woningbouw niet meer verantwoord was. Na "inpakken" van de vervuiling werd het verantwoord geacht om die polder wel als recreatiegebied in te richten – mits de bodemkwaliteit voldoende zou worden bewaakt.

Vanuit Vlietzicht heb je een prachtig uitzicht op de Vlietlanden. Er zijn drie Vlieten: de Noordvliet, de Middelvliet en de Boonervliet. Het bijzondere aan de Vlietlanden is dat zij nooit zijn ingepolderd. De drie Vlieten ontstonden zo vlak naast elkaar omdat in de 12<sup>de</sup> eeuw het noordelijke en het zuidelijke waterschap het niet eens konden worden en daarom hun eigen afvoerkanaal naar zee aanlegden. Maar de afvoercapaciteit bleek niet genoeg: met de doorgaande grootschalige bodemdaling van het land door toenemende bemaling tot in de verre omgeving moest hier (op het laagste punt gelegen) iets extra's worden gedaan - de Boonervliet.

Omdat de ruimte tussen de drie Vlieten te klein was is dat gebied nooit bemalen. Met als gevolg dat dit nog steeds op oorspronkelijk (middeleeuws) maaiveldniveau ligt met (zover mogelijk) de oorspronkelijke begroeiing.

*Ga bij knp 68 rechts en via knp 71 (km 15,4) naar café Vlietzicht (km 15,7), eindpunt van de wandeling.*

Terug naar beginpunt: wandel vanaf Vlietzicht terug langs de oever van de Vlaardingervaart en via knp 71 (0,1 km) en knp 68 (0,4 km) naar knp 27 (0,5 km) bij het begin van de bebouwing van Vlaardingen. Daar links naar knp 13 (0,3 km) en rechts naar de voorzijde van de begraafplaats Holy (0,1 km) naar de bushalte. Totaal: 1,4 km. Neem bus 56 en 156 ri Vlaardingen-West, stap uit bij metrostation Vlaardingen-Oost. Neem hier de metro naar Schiedam-Nieuwland (metro's ri Schiedam/Rotterdam).